СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LII. Ч. 42. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 3-го березня 1944. No. 42. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, March 3, 1944. VOL. LII.
ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел: „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОМІЧ СТЕЙТІВ ДЛЯ ВЕРТАЮЧИХ З ВІЙНИ ВОЯКІВ

ОЛБЕНІ (Ню Йорк). — Стейтова леґіслятива розглядає внесок провідника більшости в нижчій палаті Ирвинга Айвеса, щоб стейт дав початок до створення фонду з $50,000,000 на позички вертаючим з війни ветеранам. Другий есемблимен, а це Джордж Парсон із Сиракюз, поставив внесок, щоб із стейтових фондів призначити $420,000 на наукові стипендії для ветеранів після їх повороту з війни. Таксамо розглядають проєкт стейтового забезпечення ветеранів на випадок безробіття. Є плян, щоб вони діставали по $20 через 18 тижнів після повороту, але з цих грошей требаб відтягнути 300-долярову відправу, яку кожен вояк дістане по скінченню служби.

АТАКУЄ ПЛЯН ЕКСПЛЬОАТАЦІЇ ЗАГРАНИЧНОЇ НАФТИ.

НЮ ЙОРК. — Джеймс А. Мофет,, бувший Адміністратор Розбудови Домів у Вашинґтоні, оголосив прилюдно свою критику пляну експльоатації нафтових джерел в Арабії. Він каже, що саме він зрезиґнував зі становища президента Каліфорнія—Тексас Ойл Компані, що це підприємство послугується неправильними методами в такій трансакції і то за спонукою секретаря внутрішних справ Гаролда Л. Ікеса. Він називає трасакцію „найбільшим скандалом, який він лише міг бачити", домагається докладного розсліду цеї справи від конґресу, а секретаря Ікеса хоче поставити в стан обжалування („імпічмент") за його методи, вживані в цій справі.

ПРЕДСТАВНИК ЛАТВІЇ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ПЛЯНІВ.

ВАШИНҐТОН. — Латвійське представництво видало свій черговий бюлетень із вияснениям становища лотишів до советського пляну прилучити Латвію до Росії. В бюлетені сказано, що Російська Советська Республика, начисляє 90,000,000 населення і контролюючи центральні орґани Советів та їх комуністичну партію здавить Латвію так, що не буде мови про якусь „сецесію" із складу Советського Союзу ані про окрему латвійську закордонну політику. Творення так званої „Латвійської Републики" — сказано в бюлетені — „є лише продовженням поневолення латвійської незалежности; його почали Совети ще в 1940. р., коли то підступними способами анектували не лише Латвію, але теж Литву й Естонію та настановили там проле;тарську диктатуру під опікою Всесоюзної Комуністичної Партії".

ЮНІЯ ДАЄ $150,000 НА АМЕРИКАНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ.

НЮ ЙОРК. — З нагоди започаткування кампанії за збірку $200,000,000 на Американський Червоний Хрест, Інтернешенел Лейдіс Гармент Юніон прислав до головної кватири кампанії чек на $150,000 як свою жертву на цю установу. Відповідне письмо дістала кватира від предсідника юнії Давида Дубинського.

ПРЕЗИДЕНТ МАЄ ВЖЕ ЗАПЕВНЕНУ ПОДАВЛЯЮЧУ БІЛЬШІСТЬ ДЕЛЕҐАТІВ.

ВАШИНҐТОН. — З нагоди кампанії, яку розпочали в деяких південних стейтах під окликом „Спиніти Рузвелта" в його можливій поновній кандидатурі на президента Злучених Держав, прихильники президента перевели точний обрахунок сил для його номінації на демократичній конвенції. З обрахунку виходить, що президент має запевнених чотири пятих частин всіх делеґатів, які прибудуть на конвенцію.

НЕЗВИЧАЙНИЙ ПОСТУП У ТЕЛЕВІЗІЇ.

НЮ ЙОРК. — З огляду на велитенський поступ у телевізії, вже приготовані пляни для її використання безпосередно після війни. Найлс Трамел, предсідник Нешенел Бродкестинг Компані виявив, що апарати для телевізії вже уплянowані і вони будуть уставлені по домах так, як тепер радіо-апарати. Тому, що при помочи нових апаратів можна буде мати в кожнім домі образки такі, як на правдивій фільмі, телевізія прибере небувалі досі форми ужиточности для розголосу, забави й науки. При поширенню телевізії будуть використані існуючі телеґрафічні й телефонічні лінії.

ЗБИРАЮТЬ ВЕЛИКУ КІЛЬКІСТЬ СТАРОГО ПАПЕРУ

НЮ ЙОРК. — За закликом посадника міста Ля Ґвардії почали міські робітники окремо сортувати старі папери при збиранню й вивоженню сміття. Показується, що така праця оплачується незвичайно, бо в одному лише дні зібрав департамент санітації 1,416,873 фунтів зужитого паперу. Цей папір, як уже було вияснено, потрібний на виріб воєнних матеріялів. Тому федеральний уряд постійно пригадує громадян, щоб вони не нищили зужитого паперу.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі".

Уряд приготовляється до ширшої політичної конференції

ВАШИНҐТОН. — Між урядом Америки й Англії слідне щораз тісніше порозуміння для вирішування назріваючих дипльоматичних справ. Праці призбирується тільки, що вже самі дипльоматичні представництва не всилі дати собі ради і тому треба час від часу скликати окремі спільні дипльоматичні конференції. Це виявилося з приводу вакацій секретаря стейту Кордела Гола, який має саме прибути з Фльориди, щоб нагромаджені справи підготовити до ширшого вирішення. До Вашингтону прибув теж президент Рузвелт, який виїхав був зі столиці до невідомого хвилевого місця побуту в Злучених Державах. Оба найвищі державні мужі мають безпосередно після їх стрічі занятися такими справами, як заняття виразного становища до польсько-советського непорозуміння, фінсько-російського миру, становища французького Комітету для Національного Визволення і ін. Для вияснення таких справ підготована вже спеціяльна конференція в Лондоні, бо й так від 1940. р. не відвідував Англії ніякий високий американський урядовець у спеціяльній місії.

СЕНАТОР ВАҐНЕР НЕ ПРИЙМАЄ АРАБСЬКОГО ПРОТЕСТУ

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Роберт Ф. Ваґнер, який поставив резолюцію в сенаті в справі вітворення жидівської іміґрації до Палестини, дістав кабльограму від парляменту із Іраку з протестом арабів проти признання жидам Палестини. Він пригадав, що Злучені Держави від сотки літ самі вирішували справи без поради чужоземних чинників, а в справі Палестини заявив думку, що право жидів на поворот до Палестини вже не може бути оспорюване. Сенат Злучених Держав лише підтверджує традиційну прихильність Америки до жидівських змагань. Сенатор пригадав теж, що на конференції в Парижу арабські делеґати признали право жидів до Палестини і від того часу це вже є мінародним правом. Зрештою таке домагання жидів є згідне із засадами Атлянтійського Чартеру, твердить сенатор.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ХОЧУТЬ ПРИДБАТИ БІЛЬШЕ ҐУМИ

ВАШИНҐТОН. — Робер Дівелопмент Корпорейшен, що її контролює федеральний уряд, веде переговори з урядом Перу, Еквадору й Кольомбії для придбання дальших припасів ґуми.

Фінляндія публікує мирові предложення Москви

ЛОНДОН. — Фінський уряд подав фінському населенню умовини, на яких советський уряд у Москві заявив свою готовість зробити з Фінляндією сепаратний мир.

Фінський уряд з натиском підчеркує, що советський уряд видно не вимагає від Фінляндії безумовної здачі.

Факт, що фінський уряд подав фінському населенню советські пропозиції, вважають тут доказом, що фінський уряд уже згодився повести з Москвою переговори та що він певно вишле до Москви д-ра Юга Пасіківі або якогось іншого емісарія для мирових переговорів. Зрештою проголошення советського предложення утруднить фінському урядови відмову піти на переговори.

Британський уряд дав до зрозуміння, що він піддержує російське предложення, а американський уряд зо свого боку вже давніше остерігав Фінляндію погодитися з Москвою.

Новинки про советську оферту Фінляндії дали почин різним чуткам про можливости сепаратного мира між Аліянтами й Болгарією. Загально припускають, що советська пропозиція Фінляндії зробить поважне враження в Болгарії в користь сепаратного мира.

КОРЕАНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВНОЇ САМОСТІЙНОСТИ

ЧУНКІНҐ. — Ким Ку, президент тимчасового кореанського уряду, виступив з публичною заявою, що 30 міліонів кореанців, що тепер находяться під японським пануванням, не може вдоволити ніщо інше, як тільки повна й негайна незалежність.

Заяву видано зприводу 25. річниці кервавої перше-березневої революції, в котрій японці змасакрували тисячі кореанських патріотів.

ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ 8 ФРАНЦУЗЬКИХ ОФІЦИРІВ

АЛЖИР. — Суд, зложений з 3 військових офіцирів і двох цивільних суддів, засудив на смерть 8 французьких офіцирів і одного сторожа концентраційного табору за те, що вони за панування уряду Віші в північній Африці тортурували й вбивали проти-фашистів.

Один з обвинувачених сам описав, як сторожі й офіцири били голих бранців палками до утрати памяти. Одного еспанського боксера по приході до табору закуто в кайдани й збито так, що він помер до 8 днів.

СИРІЙЦІ Й ЛЕБАНОНЦІ ПОПИРАЮТЬ АРАБСЬКІ ПРОТЕСТИ

КАЇРО. — Уряди Іраку, Савді Арабії й Лебанону подали американському урядови до відома, що вони всі погоджуються з арабським наставленням до жидівської іміґрації до Палестини як до поважної загрози майбутнього спокою й поступу тої частини світу.

ҐАРНА ДОБИЧА. — Тепер американські вояки сидять у вежі великої німецької 75-міліметрової гармати, осадженої на підвіззя „Марк III". Гармату захопили американці в бою на горі Лунґо, в Італії. Тепер її тягнуть до американської лінії, по шляху, що веде до Риму.

ЧЕРВОНА АРМІЯ 15 МИЛЬ ЗА НАРВОЮ

МОСКВА. — Головна советська команда сповістила, що червона армія переправилася проти ворожого опору через ріку Нарву, на полудне від міста Нарви, першого щодо значення міста в „естонській советській републиці", перерізала залізницю з Нарви до Таліна й обійшла Нарву з трьох боків.

Ця нова офесива йде рівночасно з офензивою на Псков, де червона армія заняла понад 70 місцевостей та перервала ворогови залізницю з Пскова до Полоцька. У замітній частині свого комунікату каже головна команда, що червона армія підсувається тут під границю советської латвійської републики.

Комунікат говорить про заняття червоною армією Новоржева, де мовляв советські війська перебороли надзвичайні труднощі терену. Самий Новоржев узято приступом.

КОРЕСПОНДЕНТ ПРИПИСУЄ НІМЕЦЬКЕ ЗАВЗЯТТЯ СТРАХОВИ.

НА ДРУГОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ФРОНТІ. — Ралф Паркер, кореспондент „Ню Йорк Таймсу", каже що німці восьмої німецької армії на Україні, котру розбито коло Корсуня, боролися незвичайно добре, навіть як їх покинули власні офіцири. Кореспондент приписує одначе німецьке завзяття передусім страхови перед російськими знущаннями на випадок, як попадуть у російську неволю. Допити бранців доказали, що 99 процентів з них вірило, що, як попадуть у неволю, їх просто переб'ють до ноги.

Кореспондент говорив з одним поляком, котрий попав у неволю з німецької армії. Він хотів зараз воювати проти німців.

АЛІЯНТИ ВІДБИВАЮТЬ НОВУ АТАКУ НА АНЦІО.

НЕАПОЛЬ. — Німці підприняли проти аліянтських інвазійних військ під Римом третю й найсильнішу офензиву. Кинули вони в вівторок між Апрілією й Чистерною величезні військові сили, передовсім піхоти й повзів. Тут теж ужили вперше невеликих повзів, які не мали зовсім залоги для обслуги, а які везли на собі по 1,000 фунтів вибухових матеріялів. Такий повз їхав під контролею офіцирів, що сиділи далеко за лінією. Вони теж висаджували в повітря вибухові матеріяли, коли вважали за потрібне.

Американські вояки одначе не приписують цим повзам великої будучности. Коли їх поцілить куля, вони вилітають у повітря, завдаючи великі шкоди військовим частинам і іншим повзам, що находяться в сусідстві.

АМЕРИКАНЦІ ВІДБИВАЮТЬ НАПАД ВОРОГА НА ЛОС НЕҐРОС.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — Підчас зливного дощу та страшної пітьми пробували японці відбити занятий вояками першої американської кавалерної дивізії острів Лос Неґрос, на котрому находиться одно з найкращих летнищ цілого цього воєнного театру. Напад ворога відбито з великими втратами для нього.

ҐРЕЦЬКІ ПАРТИЗАНИ ВБИЛИ 400 НІМЦІВ.

КАЇРО. — Ґрецькі партизани під проводом англійських офіцирів висадили в повітря німецький поїзд та вбили 400 вояків і офіцирів.

Ідучи поїздом німці верталися до Німеччини. Подія сталася коло гори Олімпу 22. лютого підчас лютої сніговиці. Поїзд складався з льокомотиви, панцирного воза, 10 пасажирських возів і другого панцирного воза. Партизани підмінували рейки на просторі 300 ярдів. Робота забрала їм кілька годин. Перші вози поїзду влетіли в ріку Пініос. З цілого поїзду, кажуть, не вийшов живим ні один німець.

ЮГОСЛАВСЬКІ ПАРТИЗАНИ БЕРУТЬ ІНІЦІЯТИВУ В СВОЇ РУКИ.

ЛОНДОН. — Головна каватира маршала Тіта сповіщає, що югославські партизани під його командою взяли в свої руки ініціятиву на всіх секторах з вимком Істрії й Славонії. Німці далі натискають на Ґорицію.

Берлінське радіо каже, що в Славонії німці вбили від 1. грудня 23,616 партизанів та взяли в неволю 14,621.

Паризьке радіо признає, що югославські партизани справляють німцям багато клопоту, головно в Хорватії, де вони атакують в околиці Петринії, важного залізничого вузла, 38 миль на полудневий схід від Загребу.

АМЕРИКАНЦІ БОМБАРДУЮТЬ ОСТРОВИ НА ПАЦИФІКУ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Формація великих бомбовиків американської воєнної фльоти вдарила в понеділок по острові Вейку та завдала поважні шкоди стоячим там літакам, летунському майданові й іншим інсталяціям. Не втрачено ні одного літака.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число в суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	

Молодеча делінквенція

У теперішній час говориться багацько про так звану делінквенцію молоді. Розуміється під цим словом з одного боку занедбання приписаних обовязків, а з другого поповнювання дрібних проступків, яких не можна підтягнути під назву злочинів.

Говориться про делінквенцію молоді багацько від якогось часу, при чому говориться часто, гейби їх викликала війна. Це одначе тільки частинна правда. Правда, що зріст молодечої делінквенції зростає з поступом війни, одначе ледво, чи все це явище можна приписати безпосередно самій війні, а не тим побічним суспільним явищам, що розвиваються рівнобіжно з війною. Важне це питання тому, бо якби справді війна була виключною причиною явища, то до розвязки питання молодечої делінквенції зайво було би братися: поки війна, його не можна би розвязати, а по її закінченню вона буде розвязана автоматично.

У вязанню цеї делінквенції з війною є та правда, що нинішня війна привела зо собою працю всіх дозрілих членів родини, часто батька й матери, поза домом, та оставила дітей без батьківського надзору й без позитивної праці й завдання. Ось це підчеркує одна громадська встанова на Лонг Айленді, що взялася шукати заради на це громадське лихо. Вона прийшла до переконання, що проблему розвязати можна тільки в один спосіб, а це коли замісць безцільної діяльности молоді завести плянову, доцільну роботу під доглядом. Така праця з одного боку певно стрінулася би з одобренням громадянства, а з другого боку задоволяла би душевні бажання самої молоді.

Виходячи з того заложення, згадана група виступила з порадою завести рекреаційні центри, в котрих для вжитку молоді можна би завести бібліотеки, читальні, робітні, наукові лябораторії, драматичні клюби, спортові галі й площі, і таке інше. Такі центри мали би бути ведені на засаді самоуправи, отже мали би мати свою молодечу поліцію, суди й виконні уряди, а тим самим вправляти молодь у громадянських обовязках.

Як бачимо, в проєкті є дещо з досвіду селянської культури, а саме зрозуміння цеї великої правди, що молодь, котра не має пожиточного й розумного заняття, буде шукати виходу для своєї енергії в шкідливих й нерозумних заняттях. Америка додає до зрозуміння цеї правди, певно доказаної її вчаснішою історією, ще свою політичну фільософію, себто ідеал виховання молоді на громадян свобідної країни, громадян, які мають своїми вільними голосами, за засадами правди, справедливости, „спортменства" і „фер плей", вирішувати колись всі суспільні й політичні питання краю.

ДОРОГА НА БЕРЛІН — СТОЇТЬ ОТВОРОМ

Обєднані Держави знайшлися в такій стадії війни з Гітлером, що в палаті послів британійського парляменту сказав ніхто інший, а сер Арчиболд Синклер, державний секретар летунства, що Королівська Повітряна Фльота вже скінчила свою підготовку для інвазії Европи з заходу, себто в першу чергу з Анґлії через Анґлійський канал на европейську сушу.

Та це ще не означає саму інвазію. Але означає, що Аліянти осягнули вже те, що є найважніше, щоб інвазія могла зачатись. А тим найважнішим є перевага в повітрі. Отже вона вже є по боці Обєднаних Держав.

Осягнено її, що теж треба знати, великим коштом, бо впродовж одного тільки 1943 року сама Королівська Повітряна Фльота втратила підчас налетів 2,500 літаків і 18,000 летунів, „самого цвіту", як кажеться у звіті.

Ворожу повітряну силу зломано вже в такий спосіб, що вона не зможе ніяким способом мати перевагу, як зачнеться інвазія. А тепер іде ще про інше ослаблення воєнної ворожої машини. Іде про цілковите знищення воєнної продукції, або принаймні її припинення до такої міри, щоб вона не могла доповняти того, що є втрачене. А далі іде ще й про знищення комунікаційних засобів.

Все те є останньою підготовкою до інвазії Обєднаних Держав з заходу. Та чи вона тепер наступить, ніхто цього не знає. Замітне тільки є те, що по совєтському боці зачинають знов виринати голоси, домагаючіся отворення другого фронту, чого ми вже давно не чули. Але з другої сторони замітним є теж письмо Сталіна до президента Рузвелта, в якому він висказує певність, що вже близький час, коли Гітлер буде розторощений.

До цього треба ще додати і ті вісти, що доходять з невтральних джерел, а які подають про німецьку підготовку до офензиви. З Стокгольму доносять про виселення населення з прибережної полоси в Нідерляндах, а в Швайцарії подають те саме про французьку Рівієру, де теж відбувається евакуація цивільного населення. З цього виходилоб, що тим разом німецька начальна команда вже рахується надобре з тим, що інвазія може кожної хвилини стати дійсністю. Теж і німецька пропаґанда не плете вже того, що давніше, що аліянтської інвазії ніколи не буде. Навпаки, тепр страшить вона німців інвазіями, главно червоною інвазією, бажаючи таким чином скріпити відпорність краю.

З усього того можна вносити, що Аліянти вже дійсно прочистили шлях в напрямі на Берлін. А це означає, що треба надіятись, що інвазія може таки наступити кожного часу. Тільки не тоді, коли кому сниться, а тоді, коли буде для цього найвідповідніша пора, себто, коли буде можна дійти до наміченої цілі з можливо найменшими людськими жертвами, бо така є стратеґія Обєднаних Держав.

Проф. Микола Чубатий.

Невдала проба нового Андрусова

Покаяні голоси по втраті Західної України.

В останніх днях щораз частіше на сторінках польської преси чути вже тверезіші голоси про українську справу Чи не запізно одначе? Вінніпеґський польський часопис „Час" навіть заговорив вже зовсім людською мовою, що конечною умовиною для тривалого замирення Европи та забезпечення мира є повстання Самостійної та Соборної України. Голос зовсім здоровий, коли кинемо оком на стан польської справи під теперішню хвилину.

Стан польсько-російського спору тепер в такім стані, що польський уряд вже рішений навіть відступити Західну Україну та Західну Білорусь Росії в надії, що Польща дістане якесь відшкодовання на заході та на півночі, на землях нині вже чисто німецьких. Донедавна говорилося, що тим предметом відшкодування малиб бути Східні Пруси. Але донесення з Москви говорять, що Москва застерігає для себе вартіснішу частину Східних Прус зі столицею та пристаню Кеніґсберґом. З цього виходилоб, що Польща малаб дістати тільки малий охлап Східних Прус, озеристо-піскову західну частину, без більших міських осередків. Зате обіцюють їй неокреслену границю на заході. Раз говорять про границю аж на Одрі, другий раз на схід від Одри.

Іншими словами відшкодування на заході це ще справа писана вилами на воді, натомісць втрата Західної України та Західної Білоруси в користь Росії це вже річ реальна, з якою польський уряд в Лондоні фактично так якби вже погодився. Остання промова прем. Чорчила, виголошена перед анґлійським парляментом 22 лютого, не лишає вже абсолютно ніякої надії для Польщі затримати українсько-білоруські землі.

Та на цім ще не кінець. Росія йде куди дальше. Вона нині вже не вдоволяється українсько-білоруськими землями, а хоче ще мати куратeлю над цілою Польщею. Російський уряд не хоче навіть говорити з теперішним польським урядом в Лондоні; він виразно заявляє, що того уряду не визнає. А визнав би хіба тоді, якби змінити президента польської держави Рачкевича, змінити начального вожда польської армії ґен. Сосньковского та ще кількох міністрів викинути з кабінету й то найважніших: міністра військових справ ґен. Кукеля, міністра закордонних справ Ромера та міністра пропаґанди Кота. Коли узглянимо, що в польськім уряді на вигнанні тільки ті три міністри мають щось до роботи, бож міністри других ресорсів на вигнанню це фіктивні міністри, то бачимо, що Росія жадає зміни цілого польського уряду на вигнанню з президентом та начальним вождом включно.

Дитина розуміє, що цей диктат Росії це вже повна втрата самостійности польської держави. Не є самостійною та держава, де про істнування цілого уряду рішає посторонна, сусідна держава.

Хто вміє читати комунікати Москви, той знає, що ці всі домагання це димна заслона, за якою криється повне усунення лондонського польського уряду та накинення Польщі комуністичного уряду з Вандою Васілевською у проводі. Чим є такий уряд, „такої самостійної Польщі" ніхто вже краще не знає від нас українців. Такий польський уряд це такий самий уряд, як уряд „української держави" з москвичем Хрущевом у проводі та з міністром Корнійчуком як комісарем заграничних справ. Цей маріонетковий уряд буде сліпо виконувати диктати Москви і за кілька літ він сам попросить Москву здіймити з Польщі тягар „самостійности" та зробити її членом Совєтського Союзу, себто провінцією єдиної неділимої Росії.

Москва з таким урядом, „неворожим для Росії демократичним" стане говорити про границі з Україною, зглядно з Росією. Тоді стане Сталін говорити сам зі собою про границі межи ґубернією українською та ґубернією польською, а Ванда Васілевська та Александер Корнійчук будуть тільки безвільні виконавці маршала Сталіна.

Ще раз хотіли повторити Андрусів.

Умова Андрусівська з року 1667 це відома умова поміж Польщею та Московщиною, якою вони поділили поміж собою Україну. Через повстання Хмельницького Польща стратила наддніпрянську Україну, що спершу стала самостійною державою, а потім піддалася під протекторат Московщини. За Україну після приняття московського протекторату розпочалася війна. Приймаючи московський протекторат Хмельницький мав одно тільки на увазі — поміч Московщини у боротьбі проти Польщі, щоб захоронити усамостійнену Україну від нового польського наїзду. Московський цар це врочисто обіцяв.

Але Польща була ще тоді сильною державою. Війна затягалася довгий час. Боротися за Україну з Польщею цареви не хотілося, бо Москві ніколи не йшло про визволення України спід Польщі, а тільки про загарбання України. Колиж війна затягалася довго, Москва рішилася зрадити Україну та поділитися нею з Польщею. Половину визволеної Хмельницьким України, так звану правобережну Україну, повернула Московщина Польщі, а другу половину лівобережну лишила собі. Московщина потрактувала Україну як воєнну добичу.

Забагато коштувало Москву затримати цілу Україну тому половину повернула Польщі у давне польське підданство. Така умова сталася в білоруськім місточку Андрусові 1667 року і від того часу Андрусівська ідея стала свого роду способом політичного думання поляків. Для поляків імперіялістів не було ніколи України, а раз її нема, то українська земля повинна бути поділена поміж Польщу та Росію.

Андрусівська ідея в Ризі 1921.

Така сама ідея андрусівського думання присвічувала полякам, коли 1921 року заключували ризьку умову з червоною Росією. Пощо боротися за Україну, по що нам самостійної України, говорили й тоді поляки, подібно як їх предки другої половини 17-го століття; ліпше поділитися Україною з Московщиною. І поділилися знов в Ризі 1921. Західна Україна та Західна Білорусь припали Польщі, решта Московщині. Правда часи тепер сильно змінилися. Навіть 1921 року Польща була вже куди слабша від Росії, тому границя пересунулася далеко знад Дніпра аж на Збруч.

Росія ділилася з Польщею українською добичю тільки так довго, як довго мусіла це робити. По двацяти літах відношення сил поміж Польщею та Росією ще більше змінилося в некористь Польщі. Польща представляє нині кілька дивізій війська та уряд на ласці Анґлії, натомісць Росія велику військову силу та є одним із трьох великих аліянтів. Тому границя поміж Польщею та Росією мусить тепер пересуватися ще дальше на захід, вже аж на Сян, а в дійсности аж на західні кордони Польщі, бо на наших очах Польща стає протекторатом Росії.

Нині Росія офірує Польщі відшкодування на заході, але ми віримо, що ідея Андрусова, себто думка Росії ділитися чужими добутими землями зі сусідом не мертва і у відношенні до Німеччини. Впаде Гітлер, прийде до влади Тельман, що недавно в загадочний спосіб втік з націстичного концентраційного табору, так границя поділу поміж Росією та Німеччиною буде бігти десь поміж Одрою та Вислою.

Недавно ще лондонський польський уряд пропонував поділ Західної України, хотів справити пропоновану Росією лінію Керзона в той спосіб, щоб Львів та Борислав припав Польщі, а решта Західної України Росії. Це вже очевидно тільки траґічні спомини та кепська проба поновити Андрусів, це тільки доказ, що у багатьох поляків ще таки не дозріла думка, що польсько-російський Андрусів вже належить до минулого, бо рівновага сил поміж Росією та Польщею змінилася радикально в некористь Польщі. Думка Андрусова в своїм первіс[illegible]женню оперта на хижацькім завойованню України сусідами довела при кінці 18-го століття до упадку Польщі. Ця сама історія повторюється нині знов.

Антрусівську ідею, так хоробро боронену все найбільшою та найбільше шовіністичною польською партією — ендеками, полякам треба вже похоронити раз навсе. Коли має бути спокій в Европі, коли має бути збережена самостійність малих і середних держав середущої Европи, немає іншого виходу як тільки повстання Самостійної Соборної Української Держави. Колиб до цього глибшого політичного думання, до якого доходить ще нині тільки дехто з поляків, булиб поляки дійшли Першого Листопада 1918 року та не йшли походом на самостійну Україну, інакше виглядалаб нині Европа. Інтерес поляків був навпаки позволити зрости Україні власними самостійницькими силами, а ще навіть прихильною сусідською невтральністю помогти цій Україні достарчити воєнні матеріяли зі заходу та вести боротьбу за визволення України та за свою безпеку. Колиб це було сталося, не булоб того, чого ми нині свідками, що уряд для Польщі призначує Москва, а Україна та Польща надалі стають провінціями Росії.

ОЛ. ЛУГОВИЙ Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

34)

Але настав день, сонце підійшло вже під південь, а сподіваного штурму не було. Дозорні не заглянули ні одного козака, ні одного підозрілого руху, начеб так козаків і не було в тих околицях ніколи, начеб вчорашні чати були витвором уяви залоги, хворобливою проявою психічного напруження. Здивований пасивністю ворога. Шварцгоф вислав сильні розізди козаків відшукати. Розізди поїхали, але нічого не найшли.

Вернулися у замок нічого не довідавшись. Майор Шварцгоф наказав тоді усій кінноті виїхати на розшуки. Обережно з усіми засобами охорони, кінота зважилася відїхати від замку на дальшу віддаль. Піхоту розставлено у повній боєвій готовости по догідних місцях, гарматчиків — коло наготовлених до стрілу гармат. Шварцгоф сподівався, що козацька армія причаїлась десь тут же поблизьку і ждав атаки, як лиш кіннота ворога виявить...

Два кільометри від замку ескадрони натрапили нарешті на кінські сліди. Сліди вели в гущавину ліса і зникали в трясовинах, так, начеб багнище проликнуло очайдухів. Де подінулися козаки — не було у кого й розпитати — населення поблизьких сіл розбіглося. Комендант Річиці вислав на розшуки ще більші сили, наказав без відомостей про рух ворога навіть не вертатися. Сильний відділ райтарів вислав на Холмець і Лоїв для звязку з головною литовською силою. Всі відділи вернулися ні з чим; про козацтво не було ні слуху, ні духу, — наче воно й справді десь під землю запалося...

XII.

Ввечір, 26. липня, наказний гетьман України підвів козацьку кінну армію на віддаль двох кільометрів від Річицького замку. Підходити ближче — загрожувала небезпека. Можна було виявити себе, а сили ворога у замку козацтву не були відомі. Тай оперувало козацтво у глибокому ворожому запіллі. Наказавши полковникам тримати людей напоготові до всяких несподіванок, Кричевський з добірною сотнею очайдухів з усіх полків виїхав під замок на огляд догідного вихідного становища для штурму.

В нічній пітьмі козаки виїхали на підміські поля. У віддалі пару соток сяжнів блимали огні, сновигали якісь тіни. Глухо доносився гомін, зойки, невиразні викрики. То блукало по згарищах своїх осель обездолене уцілівше міщанство. А далі суворою масою зводився замок. У зоряному небосхилі чутко виріжнювалися вуглові вежі, навіть бойниці шкірилися, гейби рідкі зуби якоїсь казково величезної потвори. Трохи далі, аж до ріки тягнулася масивна чорна стіна менших укріплень, обведена міцним валом. Перед валом сірів широкий, наповнений водою рів. Починався від Дніпра на південній стороні укріплень, оперезав замок і тратився десь в темряві на західній його стороні.

Нечутно козацтво обіхало погоріле передмістя. Здавалося й коні розуміли вагу завдання — не форкали, якось нечутно переступали через рівчаки. А наказний гетьман підїздив до укріплень все ближче і ближче. Вже не більш пятьдесять кроків ділило його від рова. Навіть у темряві побачили обриси гармат на вежах і на стіні над брамами. Долітала до них тиха розмова вартових гарматчиків. Найменший гуркіт чи гомін — і очайдухів привитають з замку залізом гармат і оловом мушкетів...

Вертаймо, ваша милість! — пошепки попрохав наказного гетьмана сотник Шанко-Хотольський.—Занадто близько ми підіхали...

— Поїдемо здовж — також пошепки озвався Кричевський. — Оглянемо замок з західного боку.

Поїхали. Але скрізь бачили одноманітну високу стіну з рівними зубцями бойниць. Скрізь боронив доступу до стіни широкий рів. Навіть мостів через рів не видно. Не видно і брам, мабуть лиш три їх і було у замку — до Дніпра на схід, на Київському шляху на південь і на Горвальському на північ. З такого замку і слаба залога зможе тижнями відбивати наступи вдесятеро сильнішого ворога. Порадити з замком моглаб лише численна гармата, що моглаб переважити ворожу. Пробивши кілька виломів у стінах гарматним огнем, можнаб і на штурм козацтво кинути. Воно піде на замок і з шаблями, але... каміння шаблею не втнеш, лише шаблю знищиш. Козацькі частини мали чотири лише гарматки, тож замок їм аж занадто не по силам. Можнаб сподіватись хіба на яке чудо. Та чудо на війні не буває... А облягти замок, облогою виголодити його і тим змусити залогу піддатися — нема з ким. Усієї козацької сили не висталоб, щоб оточити замок хоч би слабеньким ланцюгом. Ворог знов в полі має сильнішу армію, а й з Литви певно надходять допомогові частини. Отже, можна опинитись самому у становищі обложеного з усіх сторін, колиб навіть і більше вдвоє чи втроє козацтва було...

Таке передумував наказний гетьман, обіздячи замок, найдалі у сто сяжнів від причаєного за міцними мурами сильного ворога. Його окруження бачило також, що з такими силами, якими козацький вожд розпоряджував, немовжливо про штурм навіть думати. І якщоб німцям, чи майорови Шварцогофови хоч би приснилася така очайдушна відвага козацького гетьмана, то з кількома сотнями він міг би легко захопити гетьмана в полон, або знищити в бою. Але німецька методичність, оте „ін дер нахт — кайне шляхт",[40] що від перших віків творення німецької народности впоювалося німецькому розумови, брак про ворога жадних відомостей — не дозволили командантови Річиці легко здобути над козацтвом блискучу перемогу. Колиб гетьман наказав — козацтво кинулосяб на замок навіть з шаблями...

[40]) Ніякого бою в ночи.

З Офісу Военних Інформацій у Вашиґтоні

Як щадити оливу на топливо

Тепер так часто говориться про недостачу вугля, що деякі люди цілком забувають про те, що оливи на топливо також бракує. Читаючи про встановлення рур, якими східна часть краю має діставати оливу, і слухаючи розмов про улїпшення транспортації оливи взагалі, люди, що палять оливою, кажуть: „Ну, нарешті відносини щодо постачання оливи на топливо поправилися. Тепер вже не оливи, а вугля бракує. Добре, що ми палимо не вуглям, а оливою". Прийшовши до заключення, що дійсно так є, вони палять оливою до тої міри, що в багатьох вже мало що лишилося. Але неправильно.

Не треба забувати, що оливи взагалі є мало. Вставлення рур, якими схід діставатиме оливу, показує, що її там дуже потрібно. Наш уряд робить всі можливі заходи, щоб запобігти недостачі топлива, але проте оливи на паливо все одно нестає. І то серіозно. Треба мати на увазі, що краєвий запас оливи на топливо тепер є менший, як рік тому.

Крім того, що оливи на топливо взагалі є обмаль, военні підприємства уживають її в такій кількості, що цивілі все більше відчувають недостаток палива. Справа мається так, що ніхто не може сказати, як буде пізніше.

Ще одно. Чим більше є запотребування ґазоліни, тим менше оливи на топливо, бо її продукують, так як і ґазоліну, з так званої „круд ойл". Отже чим більше продукують ґазоліни, тим менше оливи на топливо і карасини, якої потрібно у военній індустрії. І то все більше і більше, бо оливи вживають до моторів дізеля на кораблях, до танків і вживають її моторизовані військові формації. Через це власне, на домашньому фронті бракує оливи на топливо й її треба щадити. Уважайте, що оливи тепер буде тяжко дістати. Якщо її не буде менше, то **більше** напевно ні. Тому власне, як ще маєте запас оливи, то робіть так, щоб вистачило якнайдовше.

Щоби можна заощадити якнайбільше оливи, то в першу чергу — треба уважно ходити коло „борнера". Треба його старанно чистити і дивитися, аби все було в порядку. Всі, що палять оливою, повинні уважати, щоб не палити забагато, бо як в хаті є так гарячо, що треба вікна відчиняти, то це знак, що люди не вміють щадити топливо. Перевірюйте показчик тепла й уважайте, щоб ваш „борнер" був чистий.

Другою важною справою є — вміти щадити тепло. Нераз буває так, що люди, огрівши пайкованою оливою хату, не вміють того тепла затримати.

Розуміється, що кожний господар дбає за те, щоб в дверях і вікнах не було шпар, якими втікалоб з хати тепло. Бо ніде правди діти, ваша хата є такби мовити „збірником тепла". Якщо ви хату огріли, а тепло виходить крізь шпари надвір, то шкода вашої праці й оливи, яку ви непотрібно спалили. Треба також дбати про інсуляцію. Якщо на вашу думку — вже запізно таку зробити, то старайтеся позатикати в дверях і вікнах шпари.

Це помагає тримати в хаті тепло. Позатикавши добре шпари і заслонивши вікна, ви не пускаєте з хати тепло. Якщо є такі кімнати, яких ви не вживаєте, то незавадилоб тримати вікна заслонені постійно. А як часом є така кімната, що її взагалі тяжко огріти, то добре булоб поставити побіч радіятора, або й на радіятор миску води. Це трохи помагає тримати в хаті тепло.

Розуміється, що є ще й інші способи, як щадити оливу на топливо і тримати в хаті тепло, але надмінені вище вказівки є найпростіші й їх може перевести в життя кожний господар чи господиня дому.

НОВИЙ АМБАСАДОР АРҐЕНТИНИ.

Д-р Дон Адріян Ескобар, що подав недавно в Білому Домі в Вашингтоні свої повновласти як новий амбасадор від Арґентини.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

Мадяри інтернували 2,500 карпатських українців

БЕРН, Швайцарія, (ОНА). — Недавно вернув з Будапешту швайцарський купець і говорить, що будучи кілька місяців на Мадярщині, він мав нагоду розмовляти з високими державними урядниками про політичні й економічні справи. Між іншим і про відносини в Карпатській Україні. Один з мадярських урядовців оповідав, що мадяри мають з Карпатською Україною багато клопоту. Казав, що карпатські українці іґнорують державні установи, вибивають мадярських жандармів, відказуються платити податки і не хочуть служити в мадярській армії.

Влада вже кількома наворотами посилала в Карпатську Україну карні експедиції, але населення стрінуло їх з зброєю в руках. Особливо партизанські загони, які були наперед поінформовані про те, що їде карна експедиція і приготували для неї приняття. Але таке, що перші карні відділи втратили поважне число людей. Партизани були добре узброєні і напали на поїзд далеко за містом. Напали в ночі, тоді, коли мадяри найменше цього сподівалися. Виколіїли поїзд, вибили доноги карну експедицію і втікли. Пізніше мадяри післали в Карпатську Україну ще другий карний відділ, який остаточно дістався до Хусту й устроїв українцям кріваву купіль, хвалився державний урядовець. Казав, що мадярська поліція вибила підкарпатців як заяців. А кого не вбили, то зганяли на майдан і вивозили до концентраційних таборів в Нирґегазо і Ґарани. Казав, що з Хусту й околиць мадярська поліція вивезла в концентраційні табори ,2,500 українського населення.

Подібну кріваву купіль справили мадярські жандарми і у Великім Березові. Там також багато людей вибили, а решту вивезли до концентраційного талору в Мукачеві. Точного числа не казав, але виходило, що у Великому Березові малохто остався.

Купець оповідав, що мадярська преса ставиться до населення Карпатської Украіни з великим недовірям й огидою, бо там завше є непорозуміння, сварки і напади на державні мадярські установи.

НІМЦІ ПРОБУЮТЬ ЗІПХАТИ АЛІЯНТІВ У МОРЕ ПІД РИМОМ.

НЕАПОЛЬ. — По 9 нях розмірного спокою на італійському фронті, німці знову почали сильний артилерійний огонь на аліянтські позиціб під Римом, пробуючи видно знищити цю аліянтську базу. Покищо за артилерійним огнем піхотинських посунень не було.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЇТ, МІШ.

З діяльности відділів С. У. А.

В неділю 23. січня б. р. заходом Відділів 16, 23 і 37 Союзу Українок Америки на західній стороні міста Дітройту влаштовано виставу „Свят Вечір на Україні". Хотяй уже другий раз святковано таке свято, одначе публика дописала знаменито і свято удалося надзвичайно добре.

Аматори під доброю управою панни Анастазії Королишин вивязались зі своїх роль знаменито. Кожна точка була виконана дуже вдало та виглядало з облич присутних гостей, що були дуже вдоволені та гадками десь на Україні, під рідною стріхою, святкуючи свято Навечерія. Вечера, дідух, сіно на столі, хліб та свічка, сніп пшениці у кутку, хата прибрана по українськи, образи прикрашені вишивками, ручниками, подушки вишивані все те надало дуже великого ефекту та викликало великий святочний настрій. Діти в дідуха за оришками шукають, а мама кладе 12 страв на стіл. Колядники приходять по черзі. На салі тихо, хоч мак сій, здається, що чути як у кожного серце бється. В ту хвилину кожний був десь далеко в своїх дорогих українських сторонах, під тою соломяною стріхою, під котрою без журби прожив та перевів свої дитячі літа.

Дуже добре відколядували два хлопчики, котрі прийшли з своєю вечерою до дідуся, аж з другого села. Взагалі аматори представляли одну типічну українську рідню, котра дожидала отсього Святого Вечера, щоб собі взаїмно побажати та подякувати Всевишньому за Його благодати, якими дарив усіх цілий рік.

В ролях виступали: Михась Тира, Богдан Отаманець, Мартин Івасів, Михайлина Шандак, Павло Прокопович, Анна Солодка, Славця Хомяк, Михайлина Солодка. — Тут найбільше праці доложила добре всім знана панна А. Королишин, котра написала та вивчила всіх аматорів, котрі вже другий раз цього року виступали з цею картиною, бо попередної неділі на східній стороні міста. Всім їм наші три відділи складають нашу щиру подяку.

Відтак слідувала вечеря, котру жіноцтво 23-го віділу урядило, за що їм рівнож наше щире українське Спасибіг!

Свято отворила пані Ясінська, голова 23. відділу, котра дуже добре змалювала це свято та попросила о. С. Побуцького, котрий з молитвою Царю Небесний поблагословив їду, котру потім гості смачно заїдали. Далі пані І. Козаченко попросила до слова ще кілька осіб, котрі дуже добре висказалися та дали велике признання Союзови Українок, що заховують свої народні традиції.

Відтак слідувала спільна коляда та збірка добровільна, котра принесла $87.75, які призначено на українські жертви війни. Чистого доходу було $60. — Отсі самі три відділи вже поробили заходи, щоб врочисто відсвяткувати День Матери в другу неділю в травні.

І так наше жіноцтво може не багато працює в Союзі Українок, бо тепер кличе нас всіх до праці Американський Червоний Хрест, та проте час від часу урядить наше свято та вшанує нашу велику українську ідею і піднесе українську жінку.

Отже до дальшої праці, жіноцтво, не сподіймось, що хтось другий за нас щось зробить, а самі берімся до великого діла. Союз Українок кличе нас усіх!

Марія Сена.

ШІКАГО, ІЛЛ.

На Дім Відділів У. Н. Союзу.

Зложили на Дім Відділів У. Н. Союзу в Шікаго як коляду члени Бр. св. о. Николая, від. 106 У. Н. С. $35. Зложили: Н. Гуль $5, В. Єдинак $5, Д. Якубовський $3; по $2: Й. Коцовський, В. Любас, Д. Дацьків, Ів. Ребей, М. Васильців, М. Васильців (син), С. Фута; по $1: М. Музика, Н. Онисів, Г. Цуприк, М. Попіль, Ів. Чергавий, П. Біжик, Н. Марчук, Ів. Лобойко.

Члени Бр. св. Юрія, від. 379 У. Н. С. $12. Зложили: С. Паньків $5; В. Пилипів $2; по $1: М. Воловник, О. Забитко, Марія Сидорик, А. Боднарчук, Г. Бобик.

Члени Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. С. зложили перед колядою: Ів. Карпа $5, Дм. Водзянський $1, Антін Багрій $3., коляду вже зложили: Петро Дідик $5. Михайло Дідух $2, Український Американський Жіночий Золотий Хрест $5, Іван Сливка $5. — Разом коляди і дару зложили $69, а попередно оголошено $2,878.-59, разом є жертв до 16. лютого $2,947.59.

Тарас Шпікула, предс.;
Гавриїл Дацьків, кас.

ДІТРОЇТ, МІШ.

Жінки при праці.

Наше жіноцтво відразу відізвалось на поклики Українського Конгресового Комітету в справі кампанії в користь Американського Червоного Хреста, як і дарування крови, як це ширше вияснено в тих двох комунікатах, що були поміщені в пресі. Скликано збори з ініціятиви Відділу (Юніт) А. Ч. Хреста і обговорено плян праці. Свою співпрацю зголосили всі відділи Союзу Українок Америки, Золотий Хрест, Український Відділ А. Ч. Х., Сестрицтво і Жіноче Товариство „Просвіта". Дискусія виявила надію, що праця піде добре. Всі представниці дали вияв свому розумінню, що наш край є у великій бортьбі, та що всім нам треба на кожному полі докладати веіх зусиль, щоб ми перемогли ворогів і затримали свої демократичні ідеали. Говорено теж і про культурні вечорі при Відділі А. Ч. Хреста, щоб таким способом більше зазнайомити з українською культурою та з змаганнями українського народу таких американців, що є впливовими, а все ще не багато про це знають. Та справа буде ще раз переговорена. Була висказана думка, щоб її переведення віддати в руки молодих інтеліґентних жінок, що знались, як поставити такі імпрези на вищому культурному уровені. Треба вірити, що це теж здійсниться.

Анастазія Г. Біловус.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 5, березня, зараз по Сл. Божій, в сали парохіяльній. Просимо членів прийти на час і вирівнати всі свої довги. Будуть також важні справи до полагодження. — Уряд.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 26. лютого 1944 року померла в 54. році життя

ЮЛІЯ КУЛЬЧИЦЬКА,

членкця відділу 94 У. Н. Союзу в Гемтремк, Міш.

Покійна походила із села Кіданів, пов. Бучач, Галичина. До У. Н. Союзу вступила в 1924 році. — В. Їй П.!

В. Крущельницький, секр.

Дня 21. лютого 1944 року помер у 56 році життя

ІВАН ДІДИЧ,

член Бр. св. Михаїла. від. 235 У. Н. Союзу в Росфорд, Огайо.

Покійний походив зо села Боська, пов. Сянік, Галичина. До Союзу вступив у 1910 році. Полишив у смутку жінку Катерину і одну дочку замужну, в старім краю одну сестру і одного брата. Похорон відбувся 23. лютого в Лорейн, О. В похороні взяли участь двох членів Бр. св. Михаїла з Росфорд, О. — В. Й. П.!

І. Шестак, секр.

Дня 2. лютого 1944 р. померла по довгій недузі

КАТЕРИНА КОРП,

членкця Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137 У. Н. Союзу в Вест Істон, Па.

Походила з села Мости Великі. пов. Жовква, Зах. Україна. До У. Н. Союзу вступила у 1924. році. При смерти мала 51 літ.

Покійна оставила в смутку мужа Стефана і дві дочки: Гелену і Анну та 1 внуку. Похорон відбувся 5. лютого при участи родини і членів Товариства.

В. Їй П.! М. Калодруб, секр.

ТАРЗАН, ч. 930. Рекрут з ліса.

Як звір кинувся на Тарзана, цей шепнув тихцем приказ свому львови.

Джаб-Баль-Джа вискочив й станув проти нападаючого. Цей не міг дорівнати львови Тарзана.

Не завдаючи противникови тяжких ударів; Джаб-Баль-Джа скоро переконав противника, що він сильніший від нього.

Потім він спокійно пішов до Тарзана, аби показати другому львови, що це чоловік-приятель. Тарзан зараз взявся вправляти нового рекрута.